

STORTINGET

Innst. 544 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:276 LS (2020–2021)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om et sterkere sosialt sikkerhetsnett med varige forbedringer i dagpengeordningen

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige endringer som gjør at de som kvalifiserer til dagpenger, får en kompensasjonsgrad på 80 pst. på inntekt opp til 3 G, med virkning fra 1. oktober 2021.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige endringer som halverer minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger, med virkning fra 1. oktober 2021.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige endringer som fjerner de tre ventedagene før man får rett på dagpenger ved arbeidsledighet, med virkning fra 1. oktober 2021.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige endringer som gir de som har vært arbeidsledige det foregående året, rett på feriepengen.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Representantforslag 276 LS (2020–2021) ble vedtatt sendt arbeids- og sosialkomiteen, unntatt A, og B pkt. 1, 3 og 4, som foreslås behandlet etter forretningsordenen § 39 annet ledd bokstav e (avvises).

Komiteen ba i brev av 19. april 2021 om statsrådets vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 28. april 2021 følger vedlagt.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Lise Christoffersen, Arild Grande og fungerende leder Rigmor Aasrud, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tønning Riise, fra Fremskrittspartiet, Jon Georg Dale og Bjørnar Laabak, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, og fra Kristelig Folkeparti, Torill Selsvold Nyborg, viser til Representantforslag 276 LS (2020–2021) om et sterkere sosialt sikkerhetsnett med varige forbedringer i dagpengeordningen.

Komiteen viser til at dagpenger kan utbetales til den som har tapt minst halvparten av arbeidsinntekten på grunn av arbeidsløshet. Forutsetningen er at vedkommende har hatt inntekter siste år svarende til minst 1,5 ganger grunnbeløpet eller samlet arbeidsinntekt de siste tre år på minst 3 ganger grunnbeløpet. For å ha rett til dagpenger må man i tillegg være reelt arbeidssøkende, noe som hovedregel også betyr at man skal kunne jobbe minst 50 pst. Mange med lav lønn eller liten stillingsbrøk ville dermed falt utenfor eller fått svært lite.

Komiteen viser til at mange ble permittert og mange mistet jobben sin som følge av nedstengningen av samfunnet i mars 2020. For å sikre både arbeidsplasser og den enkeltes inntekt ble det gitt en rekke midlertidige særordninger i dagpenge- og permitteringsregelverket, blant annet å øke dagpengesatsen til 80 pst. for inntekt opp til 3 G. Dette ga en midlertidig inntektssikring til mange med lav inntekt i deltidsstillinger eller løs tilknytning til arbeidslivet som ellers ikke kvalifiserer til dagpenger.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet Sosialistisk Venstreparti, viser til at velferdsordningene og inntektssikringssystemet er utformet slik at man opparbeider rettigheter gjennom arbeid, og at det skal lønne seg å gå over til eller forbli i arbeid, der hele faste stillinger skal være hovedregelen. Dette stimulerer til deltakelse i arbeidslivet og bidrar til å underbygge arbeidslinjen. En høyere kompensasjonsgrad i dagpenger svekker insentivene til å søke hele, faste stillinger. Derfor ble det lagt vekt på at kompensasjonsordningene skulle være midlertidige og kunne ruller tilbake når situasjonen tilsier det og arbeidsmarkedet normaliseres.

Et annet flertall, medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener at reduksjon i minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger var et viktig og nødvendig krisetiltak. Vedtaket ble fattet i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 53 LS (2019–2020), jf. Innst. 197 S (2019–2020), og var et resultat av forhandlinger om første krisepakke i Stortinget. Dette flertallet viser til Navs analyse «Ett år med Korona. Utvikling og utsikter for Navs ytelse og brukere». I analysen skriver Nav følgende:

«I starten av pandemien forventet flere en markant tilstrømming til sosialhjelp, men så langt kan det se ut som om dette ikke har skjedd. Vi tror forklaringen er at de midlertidige koronaordningene har dekket behovet for inntektssikring i stor grad, spesielt for de med lavest inntekt. Den utvidete dagpengeordningen fører trolig til lavere søkning til andre ytelse fordi den har forhøyet sats og lavere krav til opptjening. Dog forventer vi endringer i tiden som kommer.»

Dette flertallet mener en utvidet dagpengeordning har vært viktig for å trygge inntekten til flere under pandemien. Dette flertallet viser til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ønsker å styrke dagpengeordningen, blant annet gjennom å permanent gjeninnføre ferietillegget.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmet følgende forslag i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 132 S (2020–2021), jf. Innst. 357 S (2020–2021):

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre ferietillegget på dagpenger med virkning fra og med 1. januar 2020, slik at dagpenger opptjent i 2020 gir rett til ferietillegg i 2021 etter reglene som gjaldt før 2015.»

Forslaget fikk kun stemmene til Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, og fikk ikke flertall.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at hensikten med dagpengeordningen er å kompensere for inntektsbortfall. Folketrygden er bygd opp med ulike stønader for ulike situasjoner. Krav om bortfall av inntekt er derfor et avgjørende vilkår for dagpenger som nettopp skal kompensere for inntektsbortfall. Disse medlemmer mener det er naturlig at tilknytningen til arbeidslivet er av et visst omfang. Personer som har hatt andre hovedinntektskilder, vil falle inn under andre ordninger. Disse medlemmer vil påpeke at den ekstraordinære situasjonen med covid-19-pandemien, som har medført inngripende smitteverniltak og nedstenging av store deler av samfunnet, har gjort det nødvendig å utvide dagpengerettighetene i en begrenset periode. Behovet for særregler og midlertidige støtteordninger vil avta etter hvert som samfunnet gjenåpnes. Finansdepartementet oppnevnte en ekspertgruppe til å vurdere de økonomiske tiltakene i forbindelse med covid-19-pandemien, som blant annet kom frem til dette:

«Regjeringen har forutsatt at alle tiltak og utvidelser som nå er innført, skal være midlertidige. Ekspertgruppen støtter dette. Ordningene ble innført grunnet det ekstraordinære behovet som fulgte i kjølvannet av utbredelsen av koronasmitte og innføringen av inngripende smitteverniltak i Norge, og de er utformet med sikte på å dempe velferdstap og motvirke varige skadevirkninger i en akutt krisesituasjon. Det innebærer uheldige insentivvirkninger som gjør dem lite egnet som varige ordninger. Utgangspunktet for alle ordningene bør derfor være at de fases ut i tråd med at det ekstraordinære behovet for ordningene avtar.»

Disse medlemmer minner om at dagpengeordningen er en stønad som er innrettet slik at de med sterk og aktuell tilknytning til arbeidslivet like før arbeidsløshet er best sikret av denne stønaden. Det tilsier at ordningen ikke nødvendigvis bør erstatte små eller ustabile inntekter, og i enda mindre grad de inntektene som ligger langt tilbake i tid. Bortfall av hovedinntektskilden bør fortsatt være en forutsetning for dagpenger, slik det har vært tiltenkt, vel og merke under normale forhold. De ekstraordinære tiltakene i form av utvidelse av dagpengeordningen har vært viktig under nedstengingen av samfunnet. Når befolkningen etter hvert blir vaksinert og arbeidslivet normaliseres, vil ordninger som stimulerer til søkeaktivitet, igjen aktualiseres. Disse

medlemmer kan ikke se at det er grunnlag for å gjøre de midlertidige støtteordningene til en varig løsning.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener lavere inntektskriterier for å komme inn i dagpengeordningen gir sikkerhet også for ansatte med vikariater og deltidsstillinger. For den enkeltes økonomi er det ikke noen forskjell på om man mister jobben som følge av nedstenging av samfunnet, eller om man mister jobben av andre grunner. Derfor bør også flere av de midlertidige ordningene bli varige. Minsteinntekten for å få dagpenger må halveres på varig basis, for å gi et varig sikkerhetsnett for personer med mindre stillingsbrøker i arbeidslivet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige endringer som halverer minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger, med virkning fra 1. oktober 2021.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige endringer som halverer minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger, med virkning fra 1. oktober 2021.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:276 LS (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om et sterkere sosialt sikkerhetsnett med varige forbedringer i dagpengeordningen – vedtas ikke.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 25. mai 2021

Rigmor Aasrud

fung. leder

Torill Selsvold Nyborg

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1534-

28. april 2021

Representantforslag 276 LS (2020 - 2021) fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om et sterkere sosialt sikkerhetsnett med varige forbedringer i dagpengeordningen - Dokument 8:276 LS (2020–2021)

Det vises til representantforslag 276 LS (2020 - 2021) fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om et sterkere sosialt sikkerhetsnett med varige forbedringer i dagpengeordningen - Dokument 8:276 LS (2020–2021). I henhold til oversendelsesbrev av 19. april 2021, vurderes forslag B 2:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige endringer som halverer minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger, med virkning fra 1.oktober 2021.

Representanten viser til at Norge er inne i den verste økonomiske krisen siden andre verdenskrig, og at arbeidsledigheten ett år etter den første nedstengningen fortsatt er svært høy. Risikoen for at flere havner varig utenfor arbeidslivet, har økt under koronapandemien.

For den enkeltes økonomi er det ikke noen forskjell på om man mister jobben fordi staten stenger ned samfunnet, eller av andre grunner. Representanten mener derfor blant annet at minsteinntekten for å få dagpenger må halveres på varig basis, sånn at de med små stillingsbrøker og løsere tilknytning til arbeidslivet får et varig sikkerhetsnett.

For å ha rett til dagpenger under arbeidsløshet, stilles det etter det ordinære regelverket krav om at tidligere lønnsinntekt som arbeidstaker minst må ha vært 1,5 G siste 12 måneder, eller minst 3 G siste 36 måneder før søknadstidspunktet, jf. folketrygdloven § 4-4. Et slikt krav må ses i sammenheng med at dagpengene har som hovedformål å kompensere for tap av inntekt for personer som har hatt en tilknytning til arbeidslivet av et visst omfang.

Personer som ikke har hatt arbeidsinntekt som hovedinntektskilde i tiden forut for søknad om dagpenger, omfattes dermed ikke av ordningen. Kravet til minsteinntekt på 1,5 G, alternativt 3 G, har ligget på dagens nivå siden 2003, med unntak av de midlertidige særreglene i tilknytning til pandemien. De midlertidige særreglene i dagpengeordningen, herunder redusert minsteinntektskrav på minst 0,75 G siste tolv måneder eller minst 2,25 G siste 36 måneder før søknad, gjelder til og med 30. september i år.

De midlertidige særreglene som gir utvidede dagpengerettigheter, kan være hensiktsmessige i en situasjon der inngripende smitteverntiltak fører til nedstenginger av store deler av samfunnet. Behovet for inntektssikring har i en periode vært stort, mens ordninger som stimulerer til søkeaktivitet har vært mindre relevante. Situasjonen framover er en annen. En stadig større del av befolkningen vaksineres og lettelse i smitteverntiltakene gjennomføres i tråd med regjeringens plan for gradvis gjenåpning. Det vil bidra til at økonomien kan ta seg opp og at det ekstraordinære behovet for midlertidige støtteordninger og særregler dermed avtar.

Et godt tilpasset regelverk må balansere hensynet til inntektssikring mot behovet for et velfungerende arbeidsmarked med høyt arbeidstilbud og god bruk av arbeidskraften. Da er det viktig at dagpengesystemet også ivaretar kravene til disponibilitet for arbeidsmarkedet og kravet til aktiv arbeidssøking. Det kan være vanskelig å gjennomføre dersom dagpengene også åpner opp for personer som ikke har hatt arbeidsinntekt som hovedinntektskilde.

Ekspertgruppen som vurderte de økonomiske tiltakene i forbindelse med covid-19 på oppdrag for Finansdepartementet, og som ble ledet av professor Steinar Holden, understreker nødvendigheten av at midlertidige tiltak og utvidelser er midlertidige. De skriver:

"Regjeringen har forutsatt at alle tiltak og utvidelser som nå er innført, skal være midlertidige. Ekspertgruppen støtter dette. Ordningene ble innført grunnet det ekstraordinære behovet som fulgte i kjølvannet av utbredelsen av koronasmitte og innføringen av inngripende smitteverntiltak i Norge, og de er utformet med sikte på å dempe velferdstap og motvirke varige skadevirkninger i en akutt krisesituasjon. Det innebærer uheldige insentivvirkninger som gjør dem lite egnet som varige ordninger. Utgangspunktet for alle ordningene bør derfor være at de fases ut i tråd med at det ekstraordinære behovet for ordningene avtar."

På bakgrunn av dette mener jeg det ikke er grunnlag for å gjennomføre varige endringer i minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen

